

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDALON, KÉPEKKEL.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában Szerkeszti **BUDAY ALADÁR.** A német birodalom államaiba egész évre 5 kor
Egy évre 4 kor. félévre 2 kor. negyedévre 1 kor. A **PÁZMÁNEUM** irodalmi vállalat kiadása Európa egyéb államaiba és Amerikába
Egyes szám ára 8 fill. vidéken 10 fillér. BUDAPESTEN, VIII., Főherceg Sándor-u. 36. Hirdetések: 1 nonpareille sor 12 fillér.

Junius 30 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Utolso n. 24. Hold- o. 46 p. d. u. vált.	
					kél	nyug.			kél	nyug.		
18 Vasárnap	Szentháromság	János	5 Pünkösd vas.	János	4	3	7 59	15	56	8 57	5 22	C
19 Hétfő	Gyárfás és Prot.	(XXVIII-18-20)	6 Pünkösd hétfő	(7 r. 27. sz.)	3	3	59	56	9 44	6 21		
20 Kedd	Szilvér	„Minden ha-	7 Teodót	Az ünnep	3	8	0	57	10 23	7 24		
21 Szerda	Gonz. Alajos	talom nekem	8 Tiedor	utolsó négy	3	0	57	57	10 56	8 28		
22 Csütörtök	Urnapija	adatott ...	9 Cyrill, Atan.	napján	3	0	57	57	11 24	9 31		
23 Péntek	Ediltruda		10 Sándor		3	0	57	57	11 51	10 34		
24 Szombat	Ker. János		11 Bartal, Barn.		3	0	57	57	d. e.	11 34		

József főherceg †. (1833—1905.)

Elvesztettük az uralkodó család legmagyarabb tagját, *József főherceget*. A szomorú gyász-hír nem ér minket váratlanul. Közel félesztendeje állandóan súlyos állapotban feküdt a nagybeteg s ez idő alatt országunknak népe aggódba tekintett Fiume felé, remélve, hogy a hozzánk legközelebb álló Habsburg herceg életereje megjavul és mindnyájunk örömeére lábra áll.

Azonban a Gondviselés bölcsesége jobbnak látta szeretett József főherczegünket kiszólitani az élők sorából. Oszinte, mély gyászba borul a magyar nép, mert mindenkor igaz szeretettel csüngött a *Palatinus Jóskán*, feledhetlen József nádorunk méltó fián. Immár ő nincs többé.

Megfogyott a magyar nemzet igaz barátainak kicsiny száma. Ha nem biznánk abban, hogy az ifju József Agost főherczeg örökölte átszellemült atyjától a magyarság szeretetét, vigasztalanoknak kéne lennünk, hogy nincs már igaz szószólónk, lelkes barátunk abban a családban, a melyik fölöttünk uralkodik, de a melyik velünk sohasem tudott egybeforni.

József főherczeg, a míg élt és egészségnek örvendett, úgy tünt föl előttünk, mint egyetlen eleven összekötő kapocs nemzet és király között. Királyunk meleg rokoni érzéssel szerette őtet s szavára mindig hallgatott. Ki tudja, mennyi jót köszönhetünk az ő zajta-

lan közreműködésének? S ki tudja, nem-e dőlt volna a mostani válság javunkra, ha József főherceget nem sorvasztja a halálos kór a betegágyban? Sokszor elsóhajtozta a magyar ember: „Hej, ha odafönn Bécsben a József főherceg szemével látnának minket! S ha az ő szívével éreznének irántunk! Be más-kép lenne minden!” Tudta róla mindenki, nemcsak Alcsuthon, vagy Fiumében, vagy Kis-Jenőn, hanem széles az országban, sőt Bécsben is — a hol egyesek tán rossz néven vették, — hogy ő a szó nemes értelmében magyar herceg, ki nemcsak szájjal, de lélekkel is velünk tart. Ezért páratlan tiszteletben részesült minálunk s elhalmoztuk őt és családját szeretetünk ezerféle jelével.

A mi megillette az élő, azt megadjuk az el-költözöttnek is. Ravatalára odaszórjuk a nemzet ragaszkodó szeretetének rózsáit. Magyarok! egy magyar főhercegtől bucsuzunk, imádkozunk lelke üdvéért, hogy Isten az örök világoosság fényében részesítse.

József főherceg életrajza.

József Károly Lajos magyar királyi herceg és osztrák főherceg, a magyar királyi honvédség főparancsnoka, lovassági tábornok, József nádor fia, született Pozsonyban 1833 márczius 2-án. Gondos nevelésben részesült s már 1845-ben mint hadapród az akkori 12. számú nádori huszárezredbe lépett. 1853-ban a 3. számú császári dragonos-ezredbe őrnagygyá neveztek ki. Hogy a gyalogsapat-szolgálatban gyakorlatilag is kiképezze magát, 1854-ben a 60. számú gyalogezredbe tették át. Még azon évben alezredes és 1855-ben ezredes és a 37. gyalogezred tulajdonosa lett. 1860-ban vezérőrnagygyá neveztek ki József főherceget. Az 1866-iki csehországi hadjárat folyamán József főhercegnek több ízben nyílt alkalma katonai bátorságát és hidegvérét kimutatni. Mint dandárnok a negyedik hadtesttel részt vett a schweinschädeli ütközetben és a königgrätzi csatában, a melynek folyamán a negyedik hadtest parancsnokságát a súlyosan megsebesült gróf Festetics helyett ő vette át. Noha kezén meg is sérült s négy lovat is kilőttek alóla, József főherceg e csatában rendíthetetlen nyugalomával és veszélyt megvető bátorságával mindvégig vitézül harcolt csapatai élén. Vitézi magatartásáért a katonai érdemkeresztet kapta. 1866-ban tábornagygyá és a magyar királyi honvédség főparancsnokává nevezetvéen ki, József főherceg tág tért nyert tevékenysége kifejtésére és katonai tapasztalatainak a honvédség fejlesztése körül való ervényesítésére. 1871-ben az újonnan szervezett honvéd-csapatok egy részét a Vác melletti gyakorlótéren be is mutatta a királynak, a ki elismerésül a Szent István-rendet adományozta neki. 1874-ben lovassági tábornokká neveztek ki. József főherceg buzgón fáradozott a honvédség tökéletesítésén és fáradozásait a legfényesebb siker koronázta. A király több ízben fejezte ki neki megelégedését s az egész magyar nemzet hálával tisztelte benne honvédségünknek a modern európai harczászat követelményei szerint való szervezőjét. 1893 októberben az egész nemzet megülte honvéd-főparancsnokságának 25 éves jubileumát. De József főherceg nemcsak a katonai pályán kifejtett munkásságával nyerte meg a magyar nép őszinte tiszteletét és szeretetét, hanem még inkább a társadalmi élet terén tanusítóit ügybuzgóságával és a magyarság művelődési törekvéseiben való élénk részvételével.

Az által, hogy a magyarokhoz való ragaszkodását minden alkalommal kimutatta, hogy mindenben a magyarokkal érzett együtt és hogy mindenkor büszke volt a magyarságára: ezáltal elérte azt, hogy népünk körében nagy népszerűségnek örvendett s a „legmagyarabb főherceg” nevet kapta. Hazafiasan és bölcsen ápolta az uralkodóház és Magyarország közötti érdekközösséget. Népszerűségét növelték áldozatkészsége és jótékonyága, a melynek jeleit minden szükséges alkalommal kimutatta. Nagy érdeme továbbá, hogy alig volt olyan nemzeti mozgalom, melynek ő hathatósan pártját ne fogta volna. Nem kisebb érdemet szerzett gazdaságunk ügye fejlesztése körül a kisjenői és alesuti mintagazdaságok és kertészetek fölállításával; a Margit-szigetnek kiépítésével pedig az egész világon páratlanul álló üdülőhelyet létesített. A tüzoltóság intézményének fejlődése is sokat köszönhet neki.

József főherceg azonkívül a magyar tudomány-nak is szerzett hirt és dicsőséget. Egyszerint kiváló volt mint természetbuvár és mint nyelvtudós. A nyelvtudománynak főképpen a cigány-nyelv és irodalom ismertetésével tett kiváló szolgálatokat, melyeket a külföldi tudomány is a legnagyobb mérvben méltányolt.

Ilyen széleskörű tevékenységet fejtett ki József főherceg, a kiról jellemzően írja Jókai: „Birtokain kitünő gazda, házában boldog családapa, dolgozó-szobájában alapos tudós, elemi csapásoknál buzgó segélyhozó, a közéletben nyájasságával példaadó polgár, egész nagyságában nézve a magyar ősi harczai erények regenátora, harmadfélszáz ezernyi csatákész honvédseregnek főparancsnoka és önfeláldozó vezére”. József főhercegnek Klotild szász-köburgi és gothai hercegnővel 1864 május 12-én kötött házasságából származott gyermekei: Mária Dorottya Amália főhercegnő (1867), Klementina Mária (1870), József Ágost Viktor Kelemen (1872), László Fülöp Mária Vincze (1875), Erzsébet Klotild Mária Henrietta Viktoria (1883), Klotild Mária Amália (1884).

Betegsége, utolsó órái.

A megboldogult főherceg már régóta betegeskedett. Érelmeszesedés pusztította szervezetét. Orvosai hónapokkal ezelőtt tudták, hogy menthetetlen s már januárban lemondó tak az életéről, a mikor jobboldali szélhűdés következtében állapota hirtelen válságosra fordult.

Az idén január 5-én Vaszary Kolos hercegprimás elrendelte, hogy a főváros templomaiban imádságot mondjanak a főhercegért. A beteg állapota egyre válságosabb lett, úgy, hogy január 11-ikén Kukanics plébános ellátta az utolsó kenet szentségével s ugyanaznap a pápa is áldását küldötte a betegnek, a ki az áldást buzgó imádsággal fogadta. Január második felében a nagybeteg állapota némileg javult.

Husvét táján ismét rosszabbra fordult a főherceg állapota. Azóta gyakorta elborult eszmélettel órákig feküdt ágyában. Az utolsó napokban szemlátomást fogyott az ereje és vigasztalanul közeledett a vég.

Hétfőn este a nagybeteg már korán álomba merült. Klotild főhercegnő és leányai késő éjjelig fönn voltak, be-benéztek a betegszobába, hogy a nagybeteg nem kíván-e valamit. Azután nyugalomra tértek. Reggel négy órakor a virrasztó szolgák hirtelen jelentették a hercegnőnek, hogy a beteg nagyon rosszul van.

Néh
a villában
Giuseppe
kísérletél
mindez a
két órai
szivelben

A h
és városi
a portásr
a nevéke
állami hi
A révkap
holtteste
jók félár

A c
gét értes

A h
Az utols
Klobucsá
este már
magát.

A l
intézkede
Budapest
hétfőn, ju

Ho
esztendő
bukott
melynek
— az e
képeznél
aláztatá
mal sze

Po
a nemz
tette az
a lemor
hiszen

Tis
beszélg
sziveser
azt is
hatom

— a r
Ez
megma

A
kodnak
nek ősz
kedni,
nyilván

Án
Anyagi
olyan
czát, k
Végtér

Néhány percz mulva már talpon volt mindenki a villában. Az orvos ötödfél órákor már fönn volt a Giuseppe-villában. Rögtön hozzálátott az élesztgetés kísérletéhez, több injekciót is adott a betegnek, mindez azonban már nem segíthetett. A nagybeteg két órai csöndes haláltusa után 6 óra 25 perczkor szívelbénulás következtében meghalt.

A halálhír vétele után az összes állami, katonai és városi hivatalok vezetői fölmentek a villába s ott a portásnál kitett iven részvétük jeléül följegyezték a nevüket. A kormányzóság intézkedésére az összes állami hivatalok épületeire kitűzték a gyászlobogót. A révkapitányság elrendelte, hogy a míg a főherczeg holtteste Fiumében van, a kikötőben levő összes hajók félárbóczra bocsássák lobogóikat.

A család a gyászesetről mindenekelőtt ő felségét értesítette.

A holttestet szerdán helyezték diszes ravatalra. Az utolsó látogatást a megboldogult főherczegnél Budapestre hozzák s itt a szent István-kápolnában hétfőn, június 19-én délután 4 órákor lesz a temetése.

A temetés.

A legutolsó megállapodás szerint a család úgy intézkedett, hogy a főherczeg holttestét csütörtökön Budapestre hozzák s itt a szent István-kápolnában hétfőn, június 19-én délután 4 órákor lesz a temetése.

Sérelmes állapotok.

Hogy Magyarországot immár közel fél-esztendeje olyan kormány igazgatja, mely megbukott a választáson, mely aztán lemondott és melynek lemondását az uralkodó el is fogadta — az egyszerűen kacagni való volna, ha nem képeznék egyszersmind nemzeti államunk megaláztatását, súlyos lealacsonyítását a birodalommal szemben.

Polczon ül egy kormány, mely elvesztette a nemzet bizalmát, hiszen megbukott; elvesztette az uralkodó bizalmát, hiszen az elfogadta a lemondást; sőt elvesztette az önbizalmát is, hiszen — látjuk — menni akar.

Tisza István a parlamentben és magánbeszélgetésben többször kijelentette, hogy nem szívesen marad már a helyén, sőt egy ízben azt is mondta: „Mennék már, de nem hagyhatom el helyemet, mint valami rossz cseléd — a meddig helyébe másik nem szegődik“.

Ezzel mintegy a királyra kívánná háritani megmaradásának végső okát.

A többi miniszterek még inkább panaszkodnak kényszerű méltóságuk miatt. És ezeknek őszinteségében kevesebb okunk van kételkedni, mint Tiszáéban, ki már többször mondta nyilvánosan az igazságnak ellenkezőjét.

Am ez csak érzelmi oldala a dolognak. Anyagi oldalában súlyosabb a sérelem, hogy olyan emberek ülnek meg az ország első polczát, kik nem szívesen vannak a helyükön. Végére is az ország munkát, tevékenységet

vár kormányától, kezdeményezést és végrehajtást, jó tetteket és veszedelmek elhárítását, szóval igazgatást és kötelességteljesítést. A helyett azt látjuk, hogy a kényszerű-minisztérium minden kérdésben kibúvik a munka alól, bizonyos tekintetekre hivatkozva nem tesz semmit abból, a mi a kormányoknak elemi tennivalója, sőt egyik-másik miniszter be se jár hivatalába; a kormányelnök pedig többet futkos Bécsbe titkos tanácskozásokra és geszti birtokára, mint minisztériumába.

És itt éppen a bökkenő.

Azok a bécsi titkos tanácskozások, melyekre mást meg nem hívnak, mint a három bukott embert: Tiszát, Héderváryt és Fejérváryt. — A mit ezek tanácsolnak, az ugyan csak nem válhatik országunk jóvoltára.

Most hirlik, hogy jövő hét szombatján meglesz az új kormány, mely szoros programmal lép az országgyűlés elé; bejelenti, hogy ezt, azt, amazt akarja elvégezni, szerződéseket kötni stb., azután elmegyén helyéről. Szóval *átmeneti minisztérium* lesz. Természetes azonban, hogy legelőször is ujonczokat és költséget kell kérnie, mert ez a kettő minden kormánynak létalapja. Ha az országgyűlés ezt a kettőt megadja az átmeneti kormánynak, akkor az törvényesen marad helyén az átmeneti időre. Ha azonban nem szavazza meg neki, akkor az átmeneti kormány nyomban az első ülésben lemond és azután — azt teszi meg, a mit megtett Tisza István, t. i. lemondva, de föl nem mentve állani fog az ország élén, a meddig a vállalt teendőket elvégezheti.

Ennyit árulnak el a bécsi körök.

Ebből ugyan nem sokkal leszünk odébb a válság dolgában. Tulajdonképpen „királyilag kirendelt kormány“ lesz az a bizonyos, mert hiszen, akár elfogadja az országgyűlés, akár nem, el van határozva, hogy helyén marad, a míg maradása a királynak kívánatos. Ilyen formájú kormány nem nagyon dicsekedhetik majd az „alkotmányos“ jelzővel.

Kiváncsiak vagyunk, szörnyen kíváncsiak: ki legyen ezen királyi parancsban megfogant átmeneti kormánynak feje és kik legyenek a miniszterei?

Mert, hogy nem igen vannak kombinációban olyan emberek, kik a nép rokonérzésével találkozni reménylenek, az látható abból, hogy mind az utolsó pillanatig titokban tartani iparkodnak a neveiket.

Igazán botrányos, bántó és lealázó az a titkolódzás, melyet a bécsi irányadó — eh! de hogy is irányadó, inkább feltolakodott — körök a magyar közvéleménnyel szemben tanusítanak, mikor pedig éppen Magyarország

bőrére megy a vásár minden legkisebb mozdulata.

Ha az oroszok eltitkolják haditerveiket Japán előtt, ha a japánok nem közlik csataterveiket az orosz táborokkal, azt jól értjük; azok hadviselő felek.

De hogy a magyar királynak mi szüksége van titkolódzásra, mikor a magyar nemzet ügyét intézi el, azt nem értjük!

Avagy Bécsben már megint vagy még mindig hadviselő félnek tekintik Magyarországot?

A ki hazánkban a „forradalom“ szót céltatosan ajkára veszi, azt egyszerűen őrlütnék és barbárnak kiálthatjuk ki. Egy azért, mert a forradalmak a mai fegyveres haderővel szemben egyáltalán hiábavalók, más az, mert Magyarországnak nincsen városa, vidéke, polgára, a melyik nem tisztelné behatóan a király fölkezt személyét.

De a józanság és belátás nemcsak polgárerény, hanem kivánságos tulajdonsága az uralkodóknak is, meg azok közvetlen környezetének.

I. Ferencz József, meg unokaöcscsei sorra mind és azok, kiknek tanácsával szívesen élnek, mindnyájan „világos fejek“, kiknél az értelem és okosság eléggé otthonos. Be kell tehát látniok, hogy népeket akarunk ellenére nem lehet kormányozni, sőt boldoggá tenni sem lehet. És be kell látniok azt is, hogy a kettős jogar tekintélye (az a bizonyos nagyhatalmi állás) rendkívül sokat veszít a súlyából, ha azt kell látnia a világnak, hogy király és dinasztia egyik népük, még pedig a leg-hatalmasabb és legöntudatosabb, a legrégebb és legalkotmányosabb magyar nemzet leigázására kénytelenek pazarolni minden élő erejüket, a helyett, hogy éppen e kiapadhatatlan erőforrásból merítenék fényük és hírük gyarapodását.

De mi nagyon jól tudjuk, miért kell Bécsnek állandóan titkolódnia, mikor a magyar ügyeket intézik el.

Azért, mert:

1. Igazságuk, mely mellett nyíltan sikra szállhatnának, nincsen; ellenkezőleg az igazság, mint mindig eddig, a magyarság oldalán található.

2. Mégis — igaztalanságuk és igazságunk dacára — sikert remélnek olyan eszközök által, melyek használata azonban tisztességbe ütközik.

— — Hogyan került trónra az első Habsburg nálunk? Hogyan szerzett pártot I. Ferdinánd Zápolya János ellenében?

Bizony olyan eszközökkel, melyek használatáért ma a megválasztott képviselő urakat megfosztják mandátumjuktól, sőt politikai

jogaik vesztére és több évi súlyos börtönre ítélik.

Vesztegetett I. Ferdinánd, még pedig királyi módon. A nádort, a kancellárt, az országbirót, a királyi tanácsosokat és várispánokat mind pénzzel vette meg. Nemcsak birtokokat és aranyhegyeket ígért nekik, hanem *penziót*, vagyis életjáradékot minden szavazatért.

Az első Habsburg példáját szorgosan követték az utódok. A pragmatika szankció, meg a 67-es kiegészítés történetébe éppugy belezajtszottak a sárga csikók, mint a hogy a mostani tárgyalások fundamentumát is azok adják ki.

De szerencsére, ma már odafejldött a nép, hogy sorsának ő maga is ura, nemcsak a mentés, palotás, czimeres urak. A vesztegetés ma már nem ér cél, mert annyi pénz nincs a világnak, a mennyivel egy nemzet összes tagját lekenyerezhették.

Azonban van egy piczike, igénytelen kincse I. Ferencz Józsefnek, azzal leszedheti lábáról az egész nemzeti ellentállást. Eddig úgy féltve rejtve hordja a kebelében, de ha kivillantáná, azonnal térdre omolnánk mindnyájan és úgy esdenénk áldást fejére a mindenség királyától. Ez a kincs egyetlen szava: „Megadom!“ t. i. a magyar nemzeti követeléseket, melyek jogosak, igazságosak és nemcsak a követelő nemzetre, de az uralkodó családra is sok boldogító örömet derítenének.

Váluton ébred a lelkiismeret?

A szabadelvű párt vedlése — züllése — foltozása.

Künn az országban sorra szervezkednek a kerületek polgárai. Egy-egy megyében egy napon öthat függetlenségi kör és pártkör alakul. Az új körök tagjai, sőt alapítói is, nem mindnyájan régi függetlenségi. Sokan olyanok lettek ma zászlótartók, pártszervezők, kik még a legutolsó választáson is a függetlenségi ellen tüzzel-vassal harcoltak, sőt éppen — szabadelvűek voltak.

Az országos szabadelvű párt tehát részben átvedlik. Ennek úgy a hogy, nem sok szívből, de örülünk.

De nem mindnyájan. Vannak, a kik még mindig remélnek a párt föltámadásában és hiszik, hogy I. Ferencz József, meg a bécsi körök vannak annyira hálásak, hogy nem hagyják veszni-pusztulni azt a pártot, mely nekik annyi alkalommal tett hasznos szolgálatokat önhazája kárára is. Ezek bizony a züllés útjára terelnék föloszlásnak induló és arra rászolgált pártjukat, mert szolgapénzből és utólagos kegyelmi konczból akarnák azt hatalomban megtartani.

Az országos párt budapesti középpontja pedig a drótostót szerepére vállalkozott. Valami intéző bizottságot alakított, mely nagy vajadások árán új programot szült a pártja számára. Igazán nehéz a kacagást visszafojtani! — Program készül egy harmincznégy éves párt számára. Akárcsak ha a negyedfüves csikónak kellene előanyját megcsinálnunk.

Mert elemileg a dolog természetéből folyik,

hogy va
mennyi

Itt

kálják a

Es

egy izb

—

sipka?

—

sipkát f

—

te fejed

Igy

Uj prog

kinyoma

osztja a

lesz a s

lesz jó,

gróf Ti

derék ö

olyan h

fejére m

Me

ról, mel

régi kiv

semmi.

vezérelv

kor ped

lehetett

badelvü

totta a

alkotott

a lénye

törvény

(P

szóló tö

tott be

A szaba

erőre is

elsőben

szerüsit

végreha

tatok ro

latért s

igazán

De

a szaba

(azt má

Ho

kell ön

nem ke

nem ke

és Ausz

térfogla

a válas

a kiser

létminir

nem ke

kezőleg

ők Mag

nak kiv

nek néz

M

vallják

nem eg

nem eg

folytatá

Az

hogyan van program és arra esküszik a párt valamennyi tagja.

Itt ellenben van párt — és annak most fabrikálják a programját.

Eszembe jut az önérzetes századparancsnok, ki egy izben így rivall az ujonczra:

— Erre-arra teringette, hogy ül fejed az a sipka?

— Jelentem alásan százados uraak, minden sipkát felpróbált már a magazin, egy se jó.

— Szamárbeszéd! A sapka mind jó, hanem a te fejed nem fősriftmész.

Igy tesz most a szabadelvűpárt központja is. Új programot készít a párt számára. Elkészülvén, kinyomatja (sárga papíron fekete betűkkel) és kiosztja a tagoknak. Azok felpróbálják. A kinek jó lesz a sipka, az vigán fogja hordani. A kinek nem lesz jó, annak a fejét addig nyomogatja-nyomorítja gróf Tisza István, míg olyan hegyes lesz, mint a derék öreg Podmaniczky Frigyesé. Azé t. i. már olyan hegyes, hogy nincs olyan kis sipka, mely a fejére ne pászolna.

Mert t. i. kis sipkáról van szó. Olyan programról, melyben semmi sincsen. Ez a szabadelvű párt régi kiváltsága. A saját programjában soha se volt semmi. Gondolatot, eszmét, indítványt, országra szóló vezérelvet mindig az ellenzék termelt és érlelt, mikor pedig annyira vitte, hogy megvalósulását nem lehetett tovább megakasztani, akkor rácsapott a szabadelvű párt, mint valami ragadozó sólyom, kisajátította az ellenzék ideáit és végrehajtotta azt. Így alkotott. De legtöbbször úgy alkotott, hogy a magot, a lényegét elsikkasztotta, csak a sallangot iktatta törvénybe.

(Például elég a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat sorsa, melyet az ellenzék nyújtott be; volt valami kétszáz üdvös rendelkezés abban. A szabadelvű párt nyomban magáévá tette, törvényerőre is emelte, de csak két szakaszból áll az; az elsőben ki van mondva, hogy a közigazgatást egyszerűsíteni kell, a másodikban pedig, hogy ennek végrehajtását a miniszterelnökre bizzák. Tapasztalatok róla valami egyszerűsítést? Minden tapasztalért száz aranyat fizetek. Nem hangzatos ígérlet ez, igazán megadom!)

De most az egyszer igazán kíváncsian várjuk a szabadelvű párt új programját. Nem a tartalmát (azt már régtől tudjuk), hanem a mondásait.

Hogyan fogják azt kifejezni, hogy nekik nem kell önálló közigazgatás és vámterület? Hogy nekik nem kell magyar nyelv a hadseregben? Hogy nekik nem kell egyforma elbánás (paritás) Magyarország és Ausztria között? Hogy nekik nem kell magyar térfoglalás a külképviseletben? Hogy nekik nem kell a választó jog kiterjesztése? Hogy nekik nem kell a kisemberek megmentése? Hogy nekik nem kell a létminimum és az otthon megmentése? Hogy nekik nem kell semmi, a mi a magyarnak jó? Hogy ellenkezőleg ők Ausztria jóvoltáért élnek-halnak? Hogy ők Magyarországot továbbra is Ausztria gyarmatának kívánják tekinteni? Hogy ők nagyobb tekintélynek nézik a király személyét, mint a nemzet akaratát?

Mert ha mindezt őszintén és világosan ki nem vallják a programjukban, akkor egész munkájuk nem egyéb mint álnok porhintés a nemzet szemébe; nem egyéb, mint gyalázatos ámtítás; nem egyéb, mint folytatása a multjuknak.

Azaz, hogy akármit mond a programjuk, csak

hazugság lesz annak minden mondata. Párt, mely oly messze eltávolodott a politikai tisztességtől, nem is képes arra, hogy programjában igazat mondjon, még kevésbé arra, hogy az országnak őszintén jót akarjon.

Nem foltozni kéne ezt a pártot, hanem korbacsal kiverni a parlamentből. A kufárok mást nem érdemelnek. Már pedig a szabadelvű párt soha se volt és sohase lesz egyéb, mint politikában üzérkedő közkereseti társaság.

POLITIKAI VILÁG.

Fejérváry pünkösdi audienciája.

Pünkösöd másodnapján fordulóponthoz jutottunk. A Fejérváry-kormány, melynek keserves vajadásáról már hírt adtunk, úgy látszik csakugyan megszületett.

Fejérváry Géza báró vasárnap délből érkezett Bécsbe s másnap délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson volt a királynál. Az audiencia rendkívül sokáig: *másfél óráig* tartott, a mi azt bizonyítja, hogy az új kormány kinevezéséről volt szó. Biztosat nem lehet tudni arról, hogy mit tárgyalt a király régi kegyencével, a vén generálissal, mert mikor erre nézve Fejérvárytól felvilágosítást kértek, csak annyit felelt: Nem mondhatok semmit.

A titkolódzás dacára is könnyű kitalálni, hogy Fejérváry a kormányalakítási tervét adta elő a királynak. Legfőbb parancs szerint összeverbuválta azokat a *gyászmagyarokat*, a kikkel „rendet” akar csinálni Magyarországon. A kihallgatáson megjelentette, hogy *együtt van a legénység*. Névsoruk oda került a király asztalára. Ezután a kabinetirodába vitte Fejérváry a névsort, a hol a kinevezési okiratokat megszerkesztik.

Ezzel tehát eljutottunk odáig, hogy az ország megszabadult Tisza kormányától, a mely *tizenkilencz*, s megkapta a Fejérváry-kormányt, a mely *egy híján husz*.

Az új kormány.

A darabant kormány készen van s a kinevezés már csütörtökön nyilvánosságra került volna, ha közbe nem esik József főherczeg halála. E miatt a

kinevezés egy-két napi késést szenvedett. Mihelyt a kinevezést hivatalosan közlik, Justh Gyula, a képviselőház elnöke azonnal összehívja az országgyűlést s ekkor mutatkozik be az új kormány.

Hivatalos értesülés szerint ezek az új kormány tagjai.

Elnök és Pénzügy: *Fejérváry Géza báró.*

Belügy: *Kristóffy József.*

Honvédelem: *Egy tábornok.*

Kereskedelem: *Vörös László.*

Földmivelés: *György Endre.*

Közügy: *Lukács György.*

Igazságügy: *Lányi Ber. alan.*

Horvát miniszter: *Kovácsévics István.*

A király személye körüli miniszterium: *Még betöltetlen.*

Hogy a király Fejérváryt és labancz-társait küldi nyakunkra, ebből előre láthatólag nem hogy tisztulni fog a helyzet, de még zavarosabbá lesz. Nagy veszedelmet látunk mi a darabantkormány megjelenésében. Mert bizonyos, hogy Fejérváry nem jó szándékkal jön. Hiszen ha jól vesszük, minden bajnak ő az oka. Ő volt az, ki Bécsben megbuktatta Széll Kálmánt, ő segítette Tiszát uralomra s ő hangoztatta mindig, hogy *Magyországgal katonásan el kell bánni.*

Most megkapta a parancsot, hogy hát bánják el a rebellis magyarokkal.

Aggódunk a jövőért, ám azért ne féljünk. Bizhatunk a magyar nemzet igazában, mert tudjuk, hogy nemzetünk alkotmánya erősebb, semhogy az ellen Fejérváryék sikeresen megküzdeni tudjanak.

Négy mandátum.

Négy kerületben lesz a hónapban képviselőválasztás, a volt képviselő lemondása, vagy elhalálozása miatt.

A ráczkevei kerületben június 29-ikére tüzték ki a választást. Négy-öt függetlenségi jelölt is küzd a mandátumért.

A pápai kerületben az ottani függetlenségi párt jelöltje, Réthei-Prikkel Marian benzés-tanár, ellenben a középponté Hoitsy Pál. A pápai választók elhatározták, hogy kitartanak Réthei-Prikkel mellett s Kossuth Ferencnek a következő táviratot küldték: „Polonyi képviselő tegnap Pápán Prikkel-párt értekezletén, melyen igen nagyszámu választó volt jelen, megjelent és a Prikkel-pártot arra kérte, hogy jelöltjét léptesse vissza. És mivel ez a biztos győzelem tudatában nem történt, jelöltünk ellen több helyen azzal is izgatott, hogy megválasztása esetén a pártkörbe sem fog beeresztetni. E kijelentés ellen tiltakozunk és orvoslást kérünk. Márton Antal, a függetlenségi és negyvennyolczas párt elnöke.”

Köbölkuton a disszidens Hadik Sándor gróf lemondott, mert neve kimaradt a választók névjegyzékéből és így mandátumát megsemmisítették volna. Utána föllépett Szemere Miklós disszidens programmal. Ez egyezik a koalíció megállapodásával, melynek egyik pontja az, hogy az ellenzéki pártok egymástól kerületet nem hódítanak. Föllépett azonban Szemerén kívül három függetlenségi jelölt is.

A técsői kerületben az új-párt Demény Hugó budapesti ügyvédet jelölte, a kinek támogatására Bánffy Dezső báró is Técsőre utazik.

A tóketerebesi választás.

Az Andrássy Tivadar gróf halálával megüresedett tóketerebesi kerületben kedden egyhangulag

Dessewffy Emil grófot választották meg, disszidens programmal. Dessewffy a múlt országgyűlésen Pozsony megye szemeczi kerületét képviselte, de a januári választás alkalmával Csizmazia Pál néppártival szemben kisebbségben maradt.

Storthingshus.*)

(A norvég parlament.)

Irta: *Vértési Károly.*

Téren egymagában álló, különös alkotásu, nem mindennap látható nagy ház vonja magára figyelmet, mikor rőttem a Károly János fő-utat, melynek nyílt utcásora bármely nagyvárosnak díszére válnék. Keresem a látivalókat és megütődöm, annál inkább akad meg szemem a furcsa építkezésen, mert előtte két nagy oroslán állt őrt gránitkőből, jelezvén, hogy az állatok királyának, lakó övéen felül, ilyen magas Éjszakon is megvan, mint az erő képviselőjének a kultusza.

A storthingshus volt az, a norvég nemzet egy házból álló parlamentjének (*Storthing*) az új, vakolatlan téglából emelt hajléka. Idegenül hatott rám. Hiányzott róla minden külső dísz. Nem negyven millióért épített országház. Ebben a különös épületben minden harmadik évben kezdődik a nemzeti munka, három hóig tanácskoznak országos dolgokról, a mely tanácskozásból mégis a katolikusok — a norvégek vallási türelmessége dacára — ki vannak zárva, valamint a miniszteri, királyi, bírói, hivatalokból.

Az épület stilusa valami új lehet, előttem ismeretlen, aféle éjszak — éjszakvidéki. Nem találok rá kifejező szót. Megállok és semmitmondó egyszerűségben nézem sokáig, ezalatt elgondolkodom, nem annyira a sötétkinézésű házról, hanem a tárgyilagosságáról híres norvég törvényhozás fényoldaláról. A ház határozataiból mély belátás, megfontoltság tűndöklik. Nem szól a végzésükből háborodott szenvedély, de igenis a politikai józanság. Járnak a parlamenti béke útján. *Mennyit, de mennyit tanulhatnának, okulhatnának a norvégektől más nemzetek, különösen mi magyarok.* A parlamentárizmus kátéjának válik be az alkotmányuk.

Igaz, nem ebben a házban született meg a mostani alkotmányuk, mely páratlanul álló szabadságot biztosít a népnek és előrehaladást az országnak. Mikor elégedetlenség és keserűség fogta el a népet és az ingerültség lánggal égett a harcias elemek lelkében s a feljajdulás hangja egyre sürűbben hangzott, — a türelem pohara csordultig töltve — tettvágytól elragadtatva, szívük harmoniában dobant össze. Az uttörő nagyok Eidsvold városkában, teljes lélekkel kitörték és a szónoklat szárnyaló lendületével — megragadva a nép szíve, felrázva a közvélemény — vetették meg annak első alapját 1814-ben, egy, fából összeácsolt házban, mely zúgott, mint a méhköpu, mikor magasröptü lelkesezés töltötte el őket, elmennydörögték a szót és valóra váltották az eszmét. Feltörekvő, önnálló életnyilvánulással, felzudulással lezárták a norvégek, a dánok négyszáz

*) A norvég országgyűlés, vagyis norvég nyelven: a *storting*, határozatlanul trónvesztettnek nyilvánította II. Oszkár királyt. Ebből az alkalomból itt adjuk leírását a norvég parlamentnek. *Vértési Károly* világlátott, hírneves írónk tollából ered ez az érdekes és tanulságos ismertetés.

éves ur
a honfibi
ról. Biz
ták a n
ellen, h
ték a n
igazgat
szerepl
neplő,
véréből
öntudat
az igaz
ezekkel
alapuló
egymás
összeor
szerető
melyly
is adta
vérét.
álltak,
házát
Nem es
beszéd
kat, az
N
zet, h
egy é
buboré
ékeser
ménye
s az
csatas
lehet
diadal
mi Kö

A
szágo
kifogá
az egy
nálunk

karzat
tom,
a szá
len m
egy e
harag
Kézd
— a
zött
bámu
gond
tanác
szó?
amug
jára
besz
besz
olyan
kivel
nincs
dolh

nak
42.00
nak

éves uralmát, melynek a végén, a mint eltűnt arcukról a honfibu, kudarcz következett kudarczra a dánok részéről. Bizalommal telve Frigyes Keresztélyt választották a norvégek királyuknak, és száz ok szólván egy ellen, hangos győzelemmel ellenzékbe menve, eltörölték a nemességet, meghalt az arisztokrácia, az ország igazgatását demokratikus alapokra fektették a közszereplők. *Re bene gesta*, a mult hagyományait ünneplő, a népjog erős egyéniségű apostolai, a nép véreből támadt hősök, népvézerek, norvég voltak öntudatában lánggra gyuladva, szívósan összetartva, az igazságok áthatván a lelket, esküire emelt kézzel, ezekkel a jelentős, ajkukról feltörő, mélyreható okon alapuló és gyújtó hatású szavakkal bucsuztak el egymástól: „Egyetértés, hűség, a míg a hegyek összeomlanak.“ Hatalmas megnyilatkozás, szabadság szerető norvégekhez méltó, ragyogó szónoki mondás, melylyel mélyen belekapnak a nemzet lelkébe. Oda is adta ez mindenét, elméjének gondolatára szive vérét. A nemzeti ébredés idején, mikor sorompóba álltak, jól megtámogatták a maguk igazait, szabad hazát teremtettek, szabad lett a gondolat és szó. Nem csupán hallgatták a széles, ecseteléssel kiszinezett beszédet, hanem szinte itták a vérüket tüzelő szavakat, azoktól megrészegültek. Nincsközöttük nyulszívü.

Nagy dolgokat képes keresztülvinni egy nemzet, ha fiainak agyát egy gondolat heviti, a szívet egy érzés dobantja és a lelkesedés nem szappanbuborék. Viharágyunak nincsen magja, de a magvas ékesen szólásnak hatalmát használni, mindig eredményes, megrázza a szívet, megdöbentti az elmét, s az érzés együttes fellángolásával következik a csatasorba állás. Észszel, szívvel nagyobb diadalt lehet kivívni, mint harcoló karral. Így arat a szónok diadalt, ragad magával mint forgószél. Ilyen volt a mi Kossuth apánk is. Csaknem élete végéig ilyen volt.

A mi a storthinghus belsejét, különösen az országos tanácskozás nagytermét illeti, ezen semmi kifogásolni való. Eppen országgyűlést tartott benne az egy kamarás népképviselő, abban az időben, mikor nálunk nyári szünet van.

Jogot váltva a bemenésre, helyet foglalva a karzaton s ráirányítva figyelmemet, legott megállapítottam, hogy itt nincs együtt mind a 113 tag. Ráértem a számlálásra, mert a tanácskozás folyásáról egyetlen megértett szóval sem vehettem tudomást, pedig egy erős termetű szónok hangosan szólalt ki, arcán harag tükröződik, szavaira zsongás-bongás támad. Kézdeztem németül a mellém került, — úgy láttam — a vidékről bevetődött deresfejü, posztóba öltözött norvég atyafitól, a ki karikára nyílt szemmel bámult le s a kiről föltettem, hogy a vita benne gondolatot ébresztett: Vajjon ugy-e? az ország tanácsában a törvénycsinálók között miről van szó? mert a szenvedélyes előadású szónok, kinek az amugy is összenőtt szemöldökjei haragvónak módjára mégjobban huzódtak össze, beletüzelte magát a beszédbe. Itt, szinte ritkaság számba megy az ilyen beszédes nyelv. De a szomszéd, germán faja létere, olyan közömbös arcot vágott a kérdésemre, melyből kivehettem, hogy a többi germán fajok létezéséről nincs is tudomása, a politikát pedig csakugy gondolhatja „uri hunczutságnak,“ mint a magyar paraszt.

Annyit tudok, mennyit előbb is, hogy Norvégiának Svédországtól egészen külön kormánya, sőt 42.000 főből álló hadserege van. A míg Svédországnak van nemessége, addig Norvégiának nincs.

(Befejező rész a jövő hétre marad.)

TÁRCZA.

Az én házam...

Az én házam úgy van rakva,
Arra tekint napnyugatra,
Ez az oka, hogy ritkán van
Játszadózó verőfény az ablakában.

Hogyha mások fényt szeretnek,
Építsenek napkeletnek,
De hagyjanak engem békén,
S tudják meg, hogy egyikkel sem
[cserélnék én.

József főherczeg és a cigányok.

József főherczeg sokat érintkezett a magyarországi cigányokkal és sok hasznos dolgot tett érdekükben. Ezzel nemcsak a cigányság ügye, hanem általában a magyar műveltség is sokat nyert, mert József főherczeg sokat irt a cigányok nyelvéről, zenéjéről, költészetéről. Az ő általa összeállított cigány nyelvtan a világ legjobb ilyenemü munkája.

Érdekes története van annak, hogy mi indította József főherczeget a cigányokkal való foglalkozásra, a miből aztán a cigányok iránti nagy szeretet fejlődött ki.

Egy alkalommal ugyanis a főherczeg egy német nyelvü ezredben szolgált, a hol cigány katonák is voltak. A cigányok anyanyelvükön kívül más nyelven beszélni nem tudtak, ilyenformán nagyon bajos volt velük érintkezni. Ez a körülmény arra indította József főherczeget, hogy meghozasson egy külföldi cigány nyelvtant és azt megtanulhatja. Ebből kedvet kapott a cigányok szokásait és életviszonyait is áttanulmányozni.

Eletének nem kis részén át folytonosan azon fáradozott, hogy ezt kóbor fajt letelepítse. Bánkuton sikerült egyes cigánycsapatokat letelepítenie, állandó tartózkodást és munkát biztosítva nekik, de általában fáradozása kárba veszett; a cigányságot semmi földi erő sem szoríthatja arra, hogy egy helyen sokáig megmaradjon.

A magyarországi cigányok módfelett szerették József főherczeget, egész legendákat beszélnek róla szájról-szájra fővadjájuk, királyuk gyanánt emlegetik országszerte személyét. Nem csoda, több mint negyven esztendőtt töltött a főherczeg a cigányok között, hogy életmódjukat, viszonyaikat tanulmányozza. De azonkívül egész vagyont költött a kisjenői, bánkuti, hatvani és göböljárasi puszták cigánytelepeire, a melyeknek ügyeit személyesen intézte, maga vezette.

A cigányok letelepítése ügyében vajó fáradozásokról igen érdekesen ír maga József főherczeg egyik értekezésében, a hol többek között ezeket mondja:

„A kóborló sátoros-cigányok állandó letelepítése igen fontos népművelődési kísérlet hazánkra nézve. Országos kormányunk ezt a kérdést az újabb időben fel is karolta és nekem ezirányu kísérleteimnél kezemre is járt. Azonban a csoportos telepítés, melyre vállalkoztam, több akadálylyal találkozott. Először is az az egyévi idő, melyet e kísérletre fordíthattam, igen rövid volt, tekintve a cigány nép vad erkölceit és azt, hogy e nép a művelődés leg-

alacsonyabb fokán áll. Másodszor az összpontosított telepítés, a közigazgatási hatóságok nézete szerint, sok hátránnyal jár; azon véleményben voltak, hogy a közbiztonsági felügyelet könnyebb, ha cigányaink községenként helyeztetnek el. A kísérleteket az érintett irányban azért kezdeményeztem, mert épen a községeket akartam a tehertől és fáradságtól megmenteni, akkor, midőn több megye a Dunántul az oláh cigányok lovait és kocsijait elkobozta a nélkül, hogy előre gondoskodtak volna e félvadak elhelyezéséről. Tagadhatatlan, hogy a nép ellenszenva a cigányok iránt szintén nagyon nehezíti a telepítést. Az ellenszenv némileg jogosult is, mert bizony rakoncátlanok India ezen fekete fiai. S még fokozódik az amugy is meglevő idegenkedés, ha tudomására jut a föld népének, hogy a cigányság — a mint az eleinte szükségesnek mutatkozott — bizonyos kedvezményekben is részesül, mint pl. ruházat kiosztása, ingyen élelmezés stb. Igen, de ily kedvezmények nélkül munkához szoktatni oly népet, mely a munkától irtózik, és azt soha meg sem kísérelte, merő lehetetlenség. Meg vagyok győződve, hogy vas kézzel, következetes eréllyel községenként is lehet a telepítést foganatosítani, de sok kellemetlenséggel fog járni a községek nézve. A telepítendőket lakóházakkal kell ellátni, nekik munkát teremteni és őket arra nevelni; de mindenekelőtt szükséges a gyermekek iskolázása, ez pedig nagyon nehéz feladat, mert tökéletes tudatlanságuk miatt lehetetlen őket korkülönbség nélkül a rendes elemi iskolába ültetni.

Nekem Alcsuthon egy külön cigányiskolám volt, mely rövid idő alatt elég jó eredményeket szült. Abban 6—15 évesek tanultak együtt. Felfogásuk jó volt s apró kitüntetések és kedvezmények némi vettelkedést is fejlesztettek ki köztük. Ily eredményt aligha lehetne elérni akkor, ha egy tizenöt éves cigánygyermeket a falusi elemi iskolában a hat éves polgárfiu mellé ültetnének; minden mástól eltekintve, ez még nagyobb kölcsönös ellenszenvet idézne elő és sértené a cigány önértetét, mely minden vadtság mellett is nagy mértékben megvan benne. Ilyen nevelés nélkül, ha még oly erőszakosan bannának is velük és ha még oly kemény felügyelet alatt lennének is a községekben, nem volna elérve a főczél: hogy az országnak hasznos polgárokat neveljünk ebből a kóbor elemből, mely ma csaknem teljesen elvész a hazára nézve, sőt munkátlan életével és régi vad erkölcsével a társadalom biztonságát is, főleg a vidéken állandóan fenyegeti.

Mindeme nehézségek ellenére a főherczeg sohasem vesztette el türelmét s folytonosan lankadatlan buzgalommal munkálkodott a cigány-ügyek érdekében. S ha az életben nem is sikerült neki az, a mire törekedett, a tudományosság sokat köszönhet eme mély buvárkodásoknak.

A legkitünőbb cigány nyelvtanon kívül jó cigány-magyar szógyűjteményt is szerkesztett, a melyért a nyelvtudományt nagy hála kötelezte.

De már magábanvéve az is elég érdekes körülmény, hogy egy magyar királyi főherczeg mint ereszkedik le és lép érintkezésbe ezzel az alacsony műveltségű fokon álló néphez.

Erdekesek azok a képek, a melyek József főherczegét a cigány-lakodalmokon mint násznagyot ábrázolják a sokadalom közepén, cigány-ruhában, gomblyukjában zsebkendővel.

Mindenesetre a világ előtt is érdekes ritkaság

egy magyar főherczeg, a ki a cigányokkal egy tányán él és velük érintkezik.

Ilyen volt József, a legmagyarabb főherczeg.
K. Gy.

A hóbortos hollandus.

— Elbeszélés. —

Irta: Riehl.

(Folytatás.)

Ha egy ily cselédleány nála esetleg megbetegedett, tüstént a kórházba vitette; orvos még ekkor sem léphette át a küszöbét.

Üzleti ügyek az előszobában nyertek elintéztést; a beszélgetést a leány közvetítette az ajtóban. Csak a legfontosabb alkalmakkor lehetett az urasággal személyesen érintkezni. Nappali és hálószobáját senki sem látta még a leányon kívül, az is csak akkor, ha éppen takarított, vagy ha ebédhez terített. Az emeleti szobában néha napokig elidőzött a doktor, ide azonban még a leánynak is tiltva volt belépni, a miért aztán el is terjedt a hír, hogy ott rettentő a por és rendetlenség; a könyvek és ócska holmik össze-vissza heverték egy halomban.

Sokan azért mindezek alapján kételkedtek az ő hollandi származásában, de még az orvosi tudományában is, mert egy hollandus, ki a porban és piszokban jól érzi magát s azonkívül megelégszik három percentes kamattal is, épp oly hihetetlen volt előttük, mint egy doktor, a ki sohasem ir receptet és a ki előszobáját nem disziti föl csontvázal és spirituszba eltett szörnyszülöttekkel.

Az egyetlen ember, ki a mi különös doktorunkhoz hozzá tudott férközni, az öreg Söllbach volt, egy hajdani nassau-orániai tisztviselő, a ki félig-meddig földijének képzelte a hollandust. Kezdetben gyakorta meglátogatták egymást, de mivelhogy később a doktor nem volt hajlandó elhagyni házát, a jó barát látogatásai is mindinkább elmaradoztak. Néha azonban mégis bekukkant a piactéri elhagyott házba; tán a szájalom, vagy talán a kíváncsiság vezérelte ilyenkor oda. Tudni szeretete volna, tulajdonképpen mi baja ennek a különös, de mindazonáltal jólelkű embernek — és sokért nem adná, ha segíthetne rajta, azaz életvidor társas lényynyé formálhatná vissza.

Doktor Vanderstraten kétségkívül mély érzésű férfiú volt, ámde mivel állandóan önmagába volt elmélyedve, örülten kutatva lelkében valami fekete pontot, lassankint minden kedve s életerejé elhagyta őt, a külvilággal való érintkezést teljesen beszüntette. De mi volt ez a fekete pont? Söllbach ur vélekedése szerint Vanderstraten csodálatos tartózkodása az orvosoktól és gyógyszerészekről odamagyarázható, hogy ez a szerencsétlen ember valamikor szomorú összeütközésbe keveredhetett kollégáival; avagy talán — a mi még rosszabb — a saját orvosi prakszisa keverhette bele valami gyászos esetbe, mely később egész életére kihatott. Söllbach ez irányban már többször tapogatózott a doktornál, de ez olyképp tért ki a kérdések elől, hogy ujabban már nem volt tanácsos a feleletet kierőszakolni.

A jó barát tehát más uton-módon próbált eredményhez jutni. Egy árva szót sem ejtett többé orvosokról, hanem mindenféle ürügyek alatt azon iparkodott, hogy őt kicsalogassa házából az emberek közé.

„Ugorj csak a vízbe, majd utánad uszik ő is!”, De a doktor nem kívánczozott a vízbe. A nagy világ-

események érdekelték. Weilburgban ember volt könyvet, a hallomásból. És im

mellett. A háboru s a sikerül Vá a léghajó hagyjunk csak egysz Igy illően össze Ez le

Norz érkezett V látogatásá a korcsma nézett be, végül a k a félig meg az ember tömegben helyzettel venni a megbírálta ünnepség vele volt, Mint

tásban ré országnál ezentul r „Royal-V város leg pedig a föl. Terv rint kelle egész kül a vendég akarta vé a gömbö fejezésül lekből, m

Ez y jól meg meg is hogy az a teát s továbbá, kolbászba nek kós Ez a jóle gömb e helyisége

Mo szerencs leglassul téri elát Cs nyit. Já doktor testü er rövid m

események s az apró-cseprő városi dolgok nem érdekelték. Husz év előtt, mikor átköltözködött Weilburgba, megállt számára a világ. Művelt, olvasott ember volt, de az utolsó husz évben nem olvasott könyvet, ujságot sem vett kezébe és így csak hallomásból tudta meg a világ eseményeit.

Es ime, a londoni léghajó lebecsátkozott Weilburg mellett. A város izgatottabb volt, mint a lengyel háboru s a juliusi forradalom idején s ha most sem sikerül Vánderstraten doktort házából kiédesgetni a léghajó s a három angol megtekintésére, akkor hagyjunk föl minden reménnyel, mert ezentul már csak egyszer hagyja el a házat: — koporsóban.

Igy okoskodott Söllbach s e gondolatokhoz illően össze is ránczolta homlokát.

Ez lesz az utolsó próba.

IV.

Norz Jusztus János időközben baj nélkül megérkezett Weiburgba, — a hollandus doktor meglátogatását azonban a legvégsőig elhalasztotta. Először a korcsmát kereste föl, azután egy szatócsboltba nézett be, majd ismét egy korcsmába ment és innen végül a kastély lovardájához húzta a kíváncsiság, hol a félig megtöltött gömböt, a „tengeri csodát“ bámulták az emberek. Kezdetben bátortalanul álldogált a tömegben, de később mindjobban megbarátkozott a helyzettel és elül-hátul tüzetes szemle alá kezdte venni a szörnyet, azonfölül az előkészületeket is megbírálta, melyek egy, néhány órával később kezdődő ünnepség okából tétettek. Utitársa a molnárlegény vele volt, ki apróra előadta neki a programot.

Mínthogy a léghajósok oly barátságos fogadtásban részesültek, elhatározták, hogy a vendéglátó ország dicsőségére újra elkeresztelik a ballont, vagyis ezentul nem „Royal-Vauxhall“ lesz a neve, hanem „Royal-Vauxhall-Nassau“. Vendégeül meghívták a város legelső családjait, két urat és két hölgyet pedig a keresztszülei tisztség elvállalására kértek föl. Terv szerint a keresztelésnek angol szokás szerint kellett végbemenni. Green ur, a boldog atya, egész külön czeremoniával szándékozott a bejáratnál a vendégeket fogadni, a keresztelést pedig olyképp akarta végbevinni, hogy egy előkelő, szép fiatal hölgy a gömböt körüljárva, egy pohár bort locsoljon ki, befejezésül pedig lakoma következzék azon italokból s ételekből, miket a léghajósok Londonból magukkal hoztak.

Ez volt a gazdag program szük kivonata s ezt jól megjegyezte magának Jusztus, mivel könnyen meg is értette. Büszke örömmel vette tudomásul, hogy az angolok ugyanabban az edényben főzik meg a teát s a tojást, melyet ő szerencsésen megtalált, továbbá, hogy az előkelő vendégsereg ugyanabból a kolbászból és borból fog lakomázni, melyet ő elsőnek kóstolt meg és talált kitűnőnek a kontinensen. Ez a jóleső tudat élénken foglalkoztatta agyát a léggömb előtt, míg végre is távoznia kellett, mert a helyiséget immár tisztogatni kezdték az ünnepre.

Most már nem volt egyéb tennivalója, mint szerencsét próbálni a hollandus doktornál, tehát a leglassabb léptekkel kezdte meg biczegését a piactéri elátkozott ház felé.

Csengetésére a cselédeány kikémlél és ajtót nyit. János belépett s e pillanatban a folyosón a doktor jött vele szemközt, egy alacsony, soványtestű ember, magas, hófehér nyakszorító kendőben, rövid mellényű és hosszú kabátu öltözetben.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

A király Budapesten. A királyt nagyon megrendítette József főherceg halála. Ő felsége elhatározta, hogy a temetésre Budapestre utazik, a hova vasárnap reggel érkezik. A király a temetés után vasárnap este visszatér Bécsbe.

Magyar pap szentmiséje Rákóczi hamvainál. A konstantinápolyi Benedek-rendű szerzeteseknek kápolnájában, a melyben Rákóczi Ferencz hamvait őrzik, megható ünnepnek volt tanuja egy kisszámú magyar társaság. Fraknoi Vilmos püspök misét mondott a nagy fejedelem lelki üdvéért és Zichy Géza gróf ministrált az egyházfőnek. A püspök a mise végén magyarul imádkozott.

A püspök huszárja. Néhány hónappal ezelőtt meghalt a kassai püspök öreg huszárja, Németh János, a ki két évtizeden át első cselédje volt Bubics Zsigmondnak. A minap diszes márványemlékkel jelölték meg a temetőben Németh János virágos sírját: a márványtáblán ez a megható felírás olvasható: *Hű szolgája volt az Urnak és az urának.* A siremléket maga az ősz püspök állíttatta.

Kopraló adakozó. Tavaly meghalt Bécsben Dussil Imre gazdag magánzó. Nagyon egyszerűen élt. Az volt egyetlen szenvedélye, hogy sorra járta a koldusok menedékhelyeit s marok számra szórta közéjük a rézkrajczárt. Magától még falatot is képes volt megvonni, csak hogy minél több jusson a templomsarki koldusoknak. A mikor meghalt, *háromszázezer* korona vagyonát Pozsony városára hagyta, hogy belőle menedékházat építsen a szegényeknek. A végrendeletet pörrel támadta meg Pschorn Karolina, Dussil volt gazdasszonya, de a bécsi törvényszék elutasította keresetével. A háromszázezer korona most már Pozsony várost illeti meg.

Kivándorlás. Hivatalosan fölkértek bennünket a következők közlésére: Az utóbbi időben a közönség körében s különösen egyes vidéki lapok közleményei révén, az a nézet terjedt el, mintha a magyar kormány legujában megengedte volna, hogy az Amerikába kivándorlók Brémán át is utazhassanak, és hogy a Fiumán át Amerikába való utlevelek most már Brémán át is érvényesek volnának, ha az illető utas a Brémának szóló hajójegy birtokában van. Mínthogy ez a nézet teljesen alaptalan és az érdekeltek megtévesztésére alkalmas, fölvilágosítjuk a közönséget, hogy a magyar kormány ilyen módosító rendeletet, vagy intézkedést nem adott ki.

A farkasirtó. Él a Mezőségen egy oláh ember, kinek az a foglalkozása, hogy a borgói havasokban föl kutatja a farkasok tanyáit s elrabolja a farkaskölykeket. *Bozga Mihály*, ez a bátor ember, már 20 év óta üzi veszedelmes mesterségét. Ez idő alatt 280 farkaskölyket szedett össze. A minap is a *Piatra* nevű havasi részen járt. Mielőtt munkájára indult volna, a pásztorokkal egy csárdában leült pálinkázni. Beszédközben kérdi az egyik pásztor: — Mondja kend, mit csinál, ha munkája közben odavetődik az anyafarkas?

- Csendesesen viselkedem, akárcsak most.
- De valami fegyvert csak visz magával?
- Nézzétek meg a tarisznyámat.

A pásztorok átkutatták holmiját, de egy vékony mogyorófabotnál egyebet nem találtak. Másnap kíváncsiságból 3 bátor legény elkísérte Bozgát. A mikor ez nyomra

akadt, a pásztorok egy sziklabarlangba vonultak, a honnan Bozgat megfigyelték. Két farkaskölyök volt a fészekben. Bozga biztos kézzel kiemelte őket. Vonyításukra üvöltve előrohant a nőstény. A farkasirtó nyugalmasan keresztet vetve magára, maga mellé rakta a tarisznyába dugott farkaskölykeket s várta az ordást. Egy ugrásra volt már csak a nőstény. Bozga hirtelen felemelkedett s mereven, szótlánul nézett a támadóra. A farkas ekkor szintén megállt, aztán gyorsan megfordult s elmenekült a bérczeken. A pásztorok, mióta ezt látták, azt hiszik, hogy a farkasirtó varázserővel riasztja el magától a fenevadat.

Pusztító jögeső. Székelyhid környékén, az ország egyik legelső bortermelő helyén, nagy jögeső volt. A mogyoró nagyságu jég félóránál zuhogott alá úgy, hogy a zivatar után valósággal lapátolni lehetett. A jég az Érmellékén a vetésben, szőlőben és gyümölcsösben nagy kárt okozott. — Miskolcra jelentik, hogy ott nagy zápor, a környéken pedig jégvihar dult, mely Diósgyőri és Kaposvár határában a szép vetést és a szőlőt tönkretette. A kár igen nagy.

Mezei munkások sztrájkja. A Somogy vármegye lengyeltői járásban a mezei munkások bérharczot indítottak és megszüntették a munkát. Csatlakoztak hozzájuk az uradalmi cselédek is. A sztrájk kitörése arra vezetendő vissza, hogy az utolsó hetekben izgatók jártak Szőlőgyörök, Bolgár, Öreglak, Lelle, Tur, Hárstelek és más községekben és a munkásokat fölizgatták. A sztrájkolók a sztrájkolók kaszával fölfegyverkezve, fenyegetőleg viselkedtek azok ellen a munkások ellen, a kik dolgozni akarnak. Tur és Hárstelek községekbe két századkatonaság érkezett. Ezenkívül megerősítették a csendőrséget. Az utóbbiak megszállották az uradalmi tanyákat.

Az ital áldozata. Török Lajos debreczeni lakosnak, jól jövedelmező, kereskedése volt. Ismerősei tisztelték, szerették, becsülték. Egy idő óta azonban Török inni kezdett és sokszor reggel felé az árokból szedték fel részegen. Hiába kérték a barátai, hogy térjen ismét a rendes, becsületes utra, az ital ördögi hatalma alól nem tudott kiszabadulni. Minap annyira ivott, hogy önkívületi állapotban egy árokba bukott s ott lelte halálát.

Melyik a hét legszerencsétlenebb napja? Bizny nem a péntek, mint a babonás ember mondja. Szerencsétlen nap nincs is, mert minden nap egyformán Isten kezében vagyunk. Ha már szerencsétlenségről beszélünk, ez is inkább gyakori. A német birodalomban naplót vezettek a szerencsétlenségekről 1890-től 1900-ig és kitűnt, hogy a szerencsétlenségek tulnyomó nagy része hétfőn történik. Legnagyobb részta mértéktelen ivás, dorbézolás, korcsmázás gyümölcssei. Szombat estétől hétfő estéig fordul elő a legtöbb lopás és verekedés is. Az ilyen „szerencsétlen“ napot nagyon könnyen változtathatjuk át szerencsés nappá. Rajtunk áll.

Agyonszurt miniszterelnök. Görögország Athén nevű fővárosából a táviró azt a megdöbbentő hirt hozza, hogy Deliannisz miniszterelnök ellen egy elvetemedett ember merényletet követett el. A mikor Deliannisz szerdán a kamara épületébe lépett, egy Gherakorisz nevű professzionátus játékos kést döfött altestébe. A merénylet elfogták: a néptömeg meg akarta lincselni. A miniszterelnök rövid szenvedés után meghalt. A városban igen nagy az izgatottság. Deliannisz, a ki most hetvenkilenc esztendő,

Görögország egyik legnagyobb államférfia volt. Már a hatvanas évek végén volt miniszter. A berlini békegyezmény megszerzése hazája számára Teszáliát és Epirusz nagy részét. 1885-ben lett először miniszterelnök, majd Trikupisz váltotta föl. 1890-ben ujre ő alakított kabinetet. 1892-ig volt miniszterelnök s azóta még kétszer ült a kormányelnöki széken.

Öt nap a föld alatt. Berlinből írják, hogy a múlt napokban a Frigyes Gusztáv bányatársulat Jakab nevű aknájának gerendázata beomlott és több munkást maga alá temetett. Ezek közül kettő szörnyethalt, egy súlyosan megsebesült, egy másik pedig, Stuckenholz gépmester a mélybe esett, ahol teljesen eltemette a fölébe omló földtömeg. A munkások egy része azonnal hozzáfogott, hogy élve eltemetett társukat megszabadítsák. E célból egy tizenhetedfél méter vastag kőrétegen lyukat furtak, melyen át a szerencsétlenül járt munkásnak eleséget nyújthattak. Négy napig tartott a fáradhatatlan munka után annyira jutottak, hogy a szerencsétlen eltemetett embernek táplálékot — orvosi előírás szerint tejet és Seilters-vizet — adhattak. A sötétben a szegény munkás elvesztette az időszámítás mértékét, mert megmentőtől gyöngé hangon azt kérdezte, hogy hány hetet töltött a mélységben. Négy napig a falakon beszívargó víz volt egyetlen tápláléka. Lassacsckán magához tért és görcsösen zokogva mondott köszönetet megmentőinek, a kiket arra kért, hogy vigyék őt haza a családjához, 124 óráig volt eltemetve.

Keresztény munkások gyűlése Kecskeméten. A kecskeméti keresztény munkás-egyesület pünkösd hétfőn nyilvános gyűlést tartott, a melyre a szociáldemokraták közül is többen megjelentek. Gerzsány János elnök megnyitó beszédében ismertette az egyesület célját és a társadalom minden rétegének kötelességeit, majd Szalánczy Andor ismertette a szociálisták forrásait és hangoztatta a munkások jogos kívánságait, rámutatván egyúttal a társadalom csekély érdeklődésére. Halász István a Keresztények riadója című költeményt szavalta el, azután a gyűlés vezetősége megengedte a szociáldemokrata párt egyik tagjának is a fölszólalást.

A szociálista azonban oly hangon kezdett beszélni a keresztény munkás-egyesület törekvéseiről, hogy az önértékben sértett munkások az elnöknek engedékenységre fölhívó szavai után sem voltak hajlandók őt meghallgatni s azzal feleltek a támadásra, hogy keresztény zászló alatt testületileg vonultak a templomba. Este vidám táncmulatság volt.

Kétségkívül a legjobb beszerzési forrás mindenfajta órából, arany- és ezüstműből a jóhírű ismert cég: „a nagy óragyár“ Böhnél Miksa Bécs IV. Margarethenstrasse 38. Az a körülmény, hogy Böhnél maga is órák, kezeskedik arról, hogy a cége jól kipróbált órákat szállít. Előnyös eljárása a vevőkkel szemben világhírré tett szert. Kívánatra bárkinek megküldi ingyen és bérmentve a nagy árjegyzéket 1200 képpel.

Falun gyógynövények szedésével jövedelmet szerezhetnek olvasóink. Utasítást ingyen ad Ivankovics Károly Szegeden.

Viszketegséggel párosult bőrbajok ellen csak egy doboz valódi „Erényi-Ichtiol-Salicil“ vegyen 3 koronáért. Készíti Erényi Béla „Diana“ gyógytára, Budapest, Károly-körut 5. sz.

**Kérünk czimeket, a hová mutatványszámot
érdemes küldeni.**

N
A
kezd észr
japánnal.
Ez
Hiv
litásnak,
közö felé
zalmas h
egyidőbe
hívást, a
érdekébe
tárgyalás
latát s
békefölté

Az
Tokióba,
hogy aj
a békeké
számitha
elérték a
fogja vi
hatott R
a háboru
flotta
hatalmá
japánok
Linevics
Hozzája
mely m
térre. C
végleg
B
tudják
vége s
adhat é
A
leg W
fegyver
fegyve
át a k

A
pest,
közép
az in
a kö
Ha a
ben
kölcs

Népek és nemzetek.

Meglesz az orosz-japán béke.

A lealázott s többszörösen megvert orosz végre kezd észretérni. Most már hajlandó békét kötni a győztes japánnal.

Ez a hétnek egyik legfontosabb hire.

Hivatalosan jelentik, hogy ama békére való fölszólításnak, melyet Roosevelt amerikai elnök küldött a hadakozó felekhez, sikere van s remélni lehet, hogy a borzalmas háborúnak nemsokára vége lesz. Roosevelt elnök egyidőben intézett az orosz és a japán kormányhoz fölhívást, a melyben fölszólítja őket, hogy az emberiség érdekében szüntessék meg a háborút s kezdjenek béketárgyalást. A két hadviselő fél elfogadta az elnök ajánlatát s a két fél megbízottai nemsokára összejönnek a békeföltételek megbeszélésére.

Az elnök fölhívása június 8-án ment Pétervárra és Tokióba, de csak azután, miután Roosevelt meggyőződött, hogy ajánlatát szívesen fogadják mindkét részről. Hogy a békekötés eszméjét Japánország elfogadja, arra biztosan számíthatott Roosevelt, mert a japánok a háboruban elérték azt, a mit el akartak érni. Hogy Oroszország sem fogja visszautasítani a béke eszméjét, abban is bizakodhatott Roosevelt, mert Oroszország is látja immár, hogy a háboru folytatásától nem remélhet semmit sem. A balti flotta megsemmisítésével teljesen elvesztette tengeri hatalmát s a szárazföldön sem vár reá siker, mikor a japánok még most is egyre jobban visszafelé szoritják Linevics seregét, sőt már Vladivosztokot is fenyegetik. Hozzájárul mindehhez az ország belső forrongása, a mely miatt a kormány nem vihet több csapatokat a harcra. Oroszországnak be kellett látnia, hogy ezt a háborút végleg elveszítette.

Biznak abban, hogy a két fél megbízottai össze tudják egyeztetni a föltételeket s a háborúnak nemsokára vége szakad. A mi, ha megtörténik, Oroszország halát adhat érte Rooseveltnek.

A császár siettetni a béketárgyalást, a mely valószínűleg Washingtonban fog lefolyni. A harctéren ezalatt fegyverszünet lesz s a békealkudozóktól függ, hogy ez a fegyverszünet állandóvá legyen, az az békére változzék át a két nép és az egész emberiség óhajta szerint.

Trónvesztes király.

Világraszoló esemény történt mult héten Norvégiában. A norvég törvényhozótestület (*a storting*) egyszerűen trónvesztesnek mondta ki II. Oszkár királyt, mert nem akart az alkotmány szellemében eljárni. A 76 éves uralkodó, ki egyszersmind Svédország királya is, tiltakozott ez eljárás ellen, de ez írásos tiltakozásnál egyéb aligha fog történni. Svédország már is belenyugodott abba, hogy Norvégia elvált tőle, valamint Oszkár király is belenyugszik, hogy immár csak egy trónja van.

Vérnélküli, törvényes forradalom volt ez, mely a népfenség diadalával végződik.

A norvég törvényhozók, az államtanácsot bizták meg az ország kormányzatával s a királyi hatalom gyakorlásával de felszolitották az eddigi királyt, jelöljön ki családja ifjabb ágától egy alkalmas férfitagot, ki jövőre Norvégia önnálló királya leszen.

A storting nevezetes határozata, melyet egyhangulag, vita nélkül elfogadtak, így szól:

„Mint hogy az államtanács összes tagjai letették hivatalukat, mint hogy ő felsége a király kijelentette, hogy nem képes az országnak új kormányt adni és minthogy az alkotmányos királyi hatalom e szerint érvényen kívül lépett, a storting a ma visszalépett államtanács tagjait fölhatalmazza, hogy további intézkedésig mint norvég kormány gyakorolják a királyt illető hatalmat, összhangzásban Norvégia alkotmányával és a főnálló törvényekkel, azonban azokkal a változtatásokkal, a melyeket szükségessé tesz az, hogy a Svédországgal való egyesülés feloszlott, hogy a király megszűnt mint norvég király ténykedni.“

Levél Amerikából.

Lapunk régi, érdemes munkatársa, Horváth Sándor természetgyógyász, kivándorolt Amerikába s onnan az alábbi tanulságos levelet írta nekünk. Horváth kitünő szakember, jótollu gazdasági író, még sem boldogult itthon. Az ujkori lidérczfény: Amerika, őt is elcsábította, de hasztalan, mert a boldogulást Amerikában ő sem találta meg. Jön vissza, az elhagyott hazába. Kárba veszett fáradsága s intő szava óvjon mindenkit a meggondolatlan kivándorlástól.

Itt közöljük sorait:

Chicago Illo. 1905. máj. 28-án.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel értesitem, hogy uj év óta, mint több más magyar, szintén itt vagyok Chicago Illonoisba (Nord Amerika). Engemet is, mint sok honfitársamat, a sors kiűzött szeretett hazámból. Én mint művész, meglehetősen beszélem a németnyelvet, helyzetem azért meglehetősen, de vannak itten sokan, kik csak magyarul beszélnek, ezeknek helyzetük bizony elszomorító. Otthon azt gondoltam, hogy Amerika a boldogulás hazája, hol a dollárok fákon teremnek s

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt

akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kie-birtokosok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V. Óbiza-utca 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főzélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki a mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4% os és 4 1/2%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4 1/2%-os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre birtokos szívesen ad fölvételre.

csak a fa alá kell állani, hogy a pénz ölünkbe hulljon. Fájdalom! csalódtam. Már a partraszálláskor, Ellis-Izland szigeten láttam, a hol az érkező bevándorlókat szigorú vizsgálat alá veszik, hogy hány száz magyar családapa fakadt sírva, midőn a törvényszéki bíró visszatolonczolásukat elrendelte. Soknak nem volt elegendő pénze. Mivel a vasuti jegyen kívül még 15 dollárt kell előmutatni, vagyis 75 koronát. Soknak nem volt czimük, hogy hová s kihez utaznak, ezeket is visszatolonczolták. Továbbá, a kik utlevél nélkül érkeztek, ezeket a megfigyelő osztályba kísérték, ha esetleg elegendő pénzük és biztos czimük volt, de a rendőri kihallgatás után szintén rendőri fedezettel a beérkező hajóra visszakísérték. És azokat is, kik biztos munkára jöttek Amerikába, mivel a benszülőttek is munkanélkül csavarognak s így a bevándorlónak nem szabad biztos munkára jönniök. Egy László Péter nevű németi (Torontál) családapa sírva panaszkodott nekem a Casse-Gardába, hogy 300 koronát kölcsön vett fel, hogy innen Amerikából egy fél év alatt visszafizeti. De mivel a vasut, a hajó, pénztől megfosztotta, csak 5 dollárja volt még, a törvényszék visszatolonczolásra ítélte. Most, ugymond, igaz, hogy a hajó vissza visz Hamburgba, de a pénzemem nem látom többet és aztán Hamburgtól Temesvárig vonaton kevés a 25 korona. Most nem tudom mit csináljak; vissza nem megyek, mivel szegyenlem, inkább beleölöm magam a tengerbe. Bolond voltam, mikor ráadtam fejem, hogy ide jöjtek, most meg kell halnom. Én minden erőmből iparkodtam sötét tervéről lebeszélni, látszólag meg is nyugodott, de alig hiszem, hogy ő valaha meglássa még Magyarországot.

Nem tudom más városokban, de itten Chicagóban magyar ember meg nem élhet. Most lélekszámláláskor ötmilliót számláltak, de ha így fog az idegen elem beözönlenni, mint most napról-napra, úgy fél év alatt Chicagó hatmillió lélekkel dicsekedhetik. Az utcák tele munkanélküli emberekkel. Dolgoznának, de nincs munka, több gyár, hol 4—5 ezer ember dolgozott naponkint, a sztrájk miatt beszüntette a munkát. A zsidó ügynökök 80—90 centért 10 órai munkára a vállalkozókhoz fogadják a munkásokat, *de magyart nem*, az kőborolhat éhen-szomjan az utcákon, mint egy gazdátlan eb, még jó, hogy a farmerek szívesen elfogadják a magyart vagy tótot, mivel ezek kora reggeltől késő estig, mint barmok dolgoznak. Vagy a föld alatt bányákban dolgoztatják őket, hol a szengáztól egészségét elvesztve, rövid idő alatt, mint munkaképtelen, tengeti életét, vagy mint koldus Magyarországra visszamegy.

Itten persze minden nemzetiségből vannak nagy számban, csak magyarok gyéren mutatkoznak és ezek is inkább eltagadják, hogy magyarok, csak hogy munkát kapjanak (Természetesen azon egyének, kik ma-

gyarországi honosak, de más nyelvet is bírnak). Az igazi magyar nem tagadja el, hogy magyar, de nem is élhet. A magyarokat *Hungri* (éhesnek) csufolják és minden nemzetiségtől megvettettek. Ezt persze otthon azok a szájhősök, kik sok szegény magyar becsületes családapát mézes-mázos beszédekkel szerencsétlenné tettek, nem fogják elhinni, de én állításaimat tényekkel bizonyíthatom.

Végre, egy-két év múlva itten Amerikában sokkal rosszabb lesz a megélhetés, mint otthon, mivel a munkabér már most is fele, mint volt, az élelem pedig napról-napra drágább. Ezeket akartam Tekintetes Szerkesztő urnak megírni, hogy becses lapjában, a Magyar Néplapban, olvasóit a kivándorlástól óvja.

Tisztelettel

Horváth Sándor,
műkertész.

Egészség—Üdeség.

A fürdés és a teli gyomor. Ilyenkor, szabadban való fürdés elején nagyon alacsony a kérdés. Gyakran hallunk hirt arról, hogy valahol a vízbe fulladt egy ember és pedig rendszerint olyan, a ki nem is volt járatlan az uszásban. Ilyenkor csaknem mindig azt mondják, hogy szívszélhűdés volt a halál oka. Ebben az ítéletben azonban nem igen lehet megbizni, mert hiszen akárhánszor erőteljes, husz-harmincz éves emberek járnak szerencsétlenül, a kiknek a szíve világéletben egészséges volt. Egy svájcei orvos érdekesen ír erről a kérdéstről.

— Ha figyelemmel olvassuk a helyi lapok tudósításait egy-egy ilyen esetről, a melyek szemtanuk előadása alapján készülnek, észre kell vennünk, hogy rendszerint hosszabb ideje volt az illető a vízben, a mikor belefűlt. Ilyenkor nagyon valószínű, hogy jóllakottan fürdött és az alsótestét a gyomor táját érő hullámverés rosszulletet okozott, melynek okai és következményei ugyanazok, mint a tengeri betegségnek, hogy tudniillik elszédült és hanyt és pillanatra elvesztette az eszméletét és nem volt ereje ahhoz, hogy a feltoluló gyomornedven tudadjon, talán vizet is nyelt és hirtelen megfulladt. Gyöngye hullámverés is veszedelmes. Magamon is tapasztaltam már ezt és csak azt tanácsolhatom, hogy evés után legalább három óráig senki se fürödjék. Megeshetik, hogy az ember másoknak közvetlen közelében fullad meg, anélkül, hogy bárki is segítségére siethetne. Mert az ember rendszerint segítségért sem kiálthat, vagy pedig elbizakodik az erejében, a rosszullet első jeleire rá sem hederít és nem hív segítséget. Azért még egyszer mondom: *ne fürödjünk teli gyomorral!*

Majd meg
Mikor megkond
vékonyan szőlő
álló baka, ma
asszony korába

Lóvétél.

kupez a lovat

— Nem

négyszáz forint

— Négy

hát így níz ki

kupez. — Hát

pára ez báy

szőlők kend,

forint?

Budap

egyes 26.80-

24.40, — öt

— nyolczas

Széna,

ként 2.50 ko

20 fill., 20m

2.60. Préselt

Hüvely

borsó 11—1

Vásár

csirke 3.40-

190—200, é

1 láda 144

7.60—900 k

darab 30—

Sertés

fölül 132—

140—141 f

Szerbiai n

könnyű 138

Marha

tarka ökör

hén 48—80

ökor 58—6

élő borju 6

Iső magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

Stowasser J.

Cs és kir. udvari hangszergyáros,
a cs és kir. közös és a m. kir. hon
véd hadsereg egyedüli szállítója

BUDAPEST, II. ker.,
Lánczhíd-utca 5 szám.

• Első kézből legjobban vásárol •

Legnagyobb választék az
összes hangszerekben.

hegedűk gordonkák, bögők,
fuvalák, trombiták, czimbal-
mok saját találmányu táro-
gatók 30 forint-tól fölfele

Harmonikák legjobb, elpusz-
títhatatlan han-
gokkal, különlegesség acélhangu
zenekari harmonikákban; saját
mintáink.

Teljes zenekar
* felszerelése *

előnyös feltételek mellett
a legjutányosabb árban
szállítatik.

Képes arjegyzék a) hangszer-
ről, b) harmonikákról, ugyszin-
ten harmóniumokról ingyen és
bérmentve; csak megnevezendő
miféle hangszerrel kívántatik.

A legkedv
terjedtebb
buzgalmi

VII. évfo
4 korona
Német m

Kedvderítő.

Majd megvénül. Uj harangot huztak föl a toronyba. Mikor megkondították, egy kofa megszólal: „Ejnye, de vékonyan szól!” — Sohase busoljon, jegyzi meg a mellette álló baka, majd dörmögőbb lesz a hangja, ha nénem-asszony korába jut.

Lóvétél. — Mire tartaná ezt a gebét? — kérde a kupecz a lovat árulató magyart.

— Nem gebe ez bátya, hanem lu! különben az ára négyszáz forint.

— Négyszáz forint! ez a lú — hisz ez nem is lú, hát így níz ki a lú!? — mondá megvető kicsinyléssel a kupecz. — Hát van ezön emböri ábrázat? van fene! rossz pára ez bátya, lé van e törve a föld poráig, másképp szólják kend, ha pizt akar. Na köö most érte háromszáz forint?

Közgazdaság.

Budapesti piaczi árak. Liszt. Nullás 27.60, egyes 26.80 — kettes 26.00 — hármás 25.20, — négyes 24.40, — ötös 23.40. — hatos 22.20, — hetes 19.00, — nyolczas 15.20

Széna, szalma, takarmány. Széna ára 50 kilónként 2.50 koronától 3 kor. 80 fillérig. Muhar 4 kor. 20 fill., plomszalma 1.80, zsupszalma 2.35, szecska 2.60. Préselt széna 3.00—4.40, préselt szalma 1.60—1.80

Hüvelyes. Erdélyi dió 17—19 kor. lencse 15—16k., borsó 11—12 k., mák 29—32 kor. Mind 50 kilónként.

Vásárcsarnok árai. Élő baromfi: sütni való csirke 3.40—3.60. tyúk 3.60—3.80; — köpült vaj 190—200, édes turó 50—56, juhturó 120—140, tojás 1 láda 1440 drb) 71—72. korona. Burgonya sárga 7.60—9.00 kor., rózsá 9.60—10.60 kor. Fejes káposzta darab 30—36 korona.

Sertésárak. Öreg nehéz páronként 400 kilón fölül 132—134, fiatal nehéz 141—142 f.; fiatal közép 140—141 f., fiatal könnyű 140—141 f. kilónként. Szerbiai nehéz 140—141 f., közép 139—140 f., könnyű 138—139 fillérig.

Marhavásár. Hizott magyar ökör 74—78 kor., tarka ökör 76—84, magyar tehén 46—70, tarka tehén 48—80, magyar legelőmarha 50—73, szerbiai ökör 58—68, bika 52—80, bivaly 42—56. Belföldi élő borju 64—104, növendék 48—70 korona.

Arpa: 13.90 Rozs: 14.15 Zab: 13.10 Tengeri: belföldi 15.55 Az árak változtak.

Budapesti legolesőbb gabonaárak.

Buza: tiszavidéki 17.10 fejemegyei 16.90 pest-vidéki 17.10 bánási 16.95 bácskai 17.10. A mult hét óta az árak változtak.

Vetőmag. Vöröshere 120—140 kor., luczerna 98—106 kor., muhar 26—28, téli borsó 10—12, téli búkköny 18.00—20.00, kor., baltaczim 71—76 korona.

Szerkesztői üzenetek.

U. Á. Fedémes. A jegyző törvényesen szedi a díjat. — O. A. Tiszaujlak. Milyen számú lapok maradtak el májusban? — B. J. Teszér. Nyujtson be folyamodványt a honvédelminiszterhez. — B. G. Püspöki. Már elkészett vele. — M. F. Szatmár-Zsadány. A lapot eddig is, ezután is rendesen küldjük. Postán van a hiba, arról pedig nem tehetünk. — G. B. Debrő. Köszönjük az elismerést. Nemesak önnek, de minden megrendelőnknek nagyon megtetszett a szép „Páduai szent Antal imakönyv”. Az újabb rendelést postafordultával elküldtük.

Minden háziasszony büszkesége a jó kávé.

**Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávének**

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a mindennapi kávéital készítésénél.

o o o

Csak az eredeti csomagokat kérjük a „Kathreiner” névvel és ne vásároljunk soha olyat, amelyet nyitva mérlegelnek

A legkedveltebb és legelterjedtebb katolikus hitbuzgalmi folyóirat ma a

Páduai Szent Antal Lapja.

VII. évfolyam. Megjelenik havonta kétszer 16 oldalon, számos képpel. Előfizetési ára egész évre csak 4 korona. Kiadóhivatala Budapest, VIII., Főherczeg Sándor-utca 36. sz. Tessék mutatványszámot kérni. Német nyelven: „SANCT ANTONIUS BLÄTTER”; tót nyelven: „LISTY SVĀTĚHO ANTONA” megjelennek havonta egyszer. Árak 1 évre csak 2 korona.

Első délmagyarországi oltárépítő, szobrász és aranyozó műintézet
 Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a térbeli szemben)

Kitüntette a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műtermemre, melyben készítek oltárokat, szomszékot, keresztutakat, szentírt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom szobor- és stációk készítését, melyek raktáron készletben vannak. Kösszopol fülkékben erős kőmasszából polichromo festéssel 85-62 cm. méretű egyenként 60 korona, kisebb képkerettel együtt 75-60 cm. polichromo festéssel művésziesen kidolgozva egyenként 50 korona. Ezenkívül ajánlom dusan berendezett raktáromat, a melyben Jézus és Mária szüve, Szent Antal, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentet csak kívánnak nálam mind kapható igen jutányos árban.

Bármilyen szent szobor fából faragva és polichromirozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	100	120	140	160	180

Kőmasszából polichromirozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	72	100	110	120	145

Pontos kiszolgálásért kezeskedik az intézet jó hírneve.

NAGY NEP. JÁNOS
 oltárépítő, szobrász és aranyozó
 Temesvár Józsefváros, Bonnáz-u. 6. sz., saját ház.

Fülojai
 Csak a ved-jegy a D. G. Schmidt fülors és fülvizorvos fele

csak a ved-jegy a D. G. Schmidt fülors és fülvizorvos fele

süketséget, fülfájdást, fülzúgást, és nagyothallást meg idült esetekben is. Egyedül kapható üvege 2frt.

a Városi gyógyszerárban
 Városházter. Budapest.

Legujabb találmányom szápadlás nélküli műfogak

főlegessé teszik az inylemez használatát, a szájból kivenni nem kell és nem is lehet, a gyökerek eltávolítása főlegesen, rögtön használható úgy az evésre, mint a beszé- lésre, szagot vagy ízt soha- sem kap, eltörhetetlen. 15 évi jótállás, vidékiek 24 óra alatt kielégítenek. Számos kitüntetés és elis- merőlevél a legmagasabb körökben. Egyedüli speciá- lista a szápadlás nélküli műfogak és fogsorok készí- tésében.

BARNA J. fogműterme BUDAPEST, Kerepesi-ut 26.

X. Pius pápa ő szentségének nincsen jobb, nincsen szebb, nincs olcsóbb ARCZKÉPE

mint az, mely 3 koronáért 50-60 cm. nagyságban kapható a Ma- gyar Néplap kiadóhivatalában Budapest VIII., Főherceg Sán- dor-u. 30.

Kath. egyleti helyiségekben, iskolákba és családoknak fő- lőtte ajánlatos!

Gyomorbetegségnek legjobb szer a Papp-féle **GYOMORSO** - mert az étvágyat ok- vetlenül meghozza - a fájdalmakat elveszi és rendes székélest eredményez, sőt gúlisza ellen is igen ajánl- ható. Ára postaköltséggel együtt 220 fillér.

Az összeg beküldése után **PAPP L.** gyógyszer- tására Tiszaszentimrén, Fő-utca 50. sz. a. bérmentesen küldi meg. A legtöbb vidéki gyógyszerárban is kapható. Raktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerárban, Budape- ten, VI. kerület, Király-utca 12. szám.

Iszakosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen kül- dünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyfor- mán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ min- den szobeszeje a tartózkodásról, mert cso- dahatása ellenszenvenessé teszi az iszakós- ságot és szeszes italt. A COZA oly eszedesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becselen- ségtől megmentett, kik később józan pol- gárok és ügyes üzletemberek lettek. Te- mérdék fiatalabbnak a jó utra és szeren- cséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba ada- got és egy közönségi irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviseleink, kik szerínek raktáron tartják és kik bárkinek díjmentesen egy könyvet adnak a következők: Bayer Antal, Andrássy-ut 84.; Braun Lajos, VII. Almassy-tér 7.; Lederer Ignác, V. Marokkói-u. 2. és Török József, VI. Király-utca 12. gyogy- szerész urak és Egger Nádor-gyógyszertára VI. Váci-körut.

Minden kérdést, próbát és könyvet illetőleg Budapesten kivü- lakok egyenesen Londonba intézzék.

COZA INSTITUTE
 (Dept. 255),
 62, Chancery Lane,
 London, Anglia.

INGYEN PRÓBA 255. sz.
 Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 fill. levelezőlapok 10 fillérré bérmentesítendőik.)

Olcsó cseh ágytollak! 5 kiló sötét fosztott 9 k. 60 fill., jobb- minőségű 12 kor., fehér pehelykönnyű fosztott 18 korona, 24 kor., hófehér pehely- könnyű fosztott 30 kor.

Szállítás bérmentve utánvétellel.

Csere és visszavétel a szállítási-díj megfizetése mellett engedélyeztetik.

Benedict Sachsel, Lobes 163. Posta Pilsen Csehor.

DÉNES B. BUDAPEST
 VI., Váci-körut 51. sz.

BRÄUNER és KLASEK utóda PLEWA E. mérnök
 cs. és kir. szab. GÉP- és MOTORGYÁRÁNAK magyarországi vezérképviselője és raktára.

1905 modell szerint készült **MOTOROK 2-100 HP.**
BENZIN- GAZ- és GÖZ- MOTOROK 2-20 HP.

Szívó gázmotoros telepek minden nagyságban léterő és óránkint 2-3 fillér üzemköltséggel. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. Arjegyzék ingyen.

Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak.

KRISTÁLY

természetes hydrocarbonátos as- ványvízforrás, mely szénsavval telít- tetik. Az emésztést elősegítő pom- pász asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentesen szállít. - Kérjen arjegyzést a Szt. Lukácsfürdő Kut- vállalattól Bndán. St. Louis 1904: Grand Prix.

KRISTÁLY

Kezdő vagy idült gyomorbetegeknek egészségük visszaszerzésére a leghatásosabb gyógyszer a **Czettler-féle GYOMOR THEA** mely már hosszú éveken keresztül sok embernek adta vissza egészségét, mit számítanak hálaírat bizonyít. Egy doboz ára használati utasítással együtt 80 fillér. Négy dobozzal 3 kor. 20 fillérért portomentesen szállítja az egyedüli készítő **CZETTLER GYULA** gyógyszer-tára Budapest-Budafok 8.

Gazdáink szives figyelmébe a legmelegebben ajánljuk az egész világon elterjedt páratlanul jó hatásának bizonyult **disznóvész elleni óv- és hízlalóport** mely sertéseknek fel épő vést s annak továbbterjedését meggátolja. Kiltűnő vegyi összetételénél fogva semcsak a külföle betegse- gekről óvja meg a sertéseket, hanem azoknak bizását a legna- gyobb mértékben előmozdítja; - mit számos ezrekre menő köszönet és hála nyilatkozatok eléggé igazolnak. Ára használati utasítással együtt: Egykilogrammos nagy csomagnak 1 kor. 90 fillér. 10 csomag megrendelésénél bérmentve küldi a **SZENT ISTVÁN GYÓGYSZERTÁR SOMOGY-SZILL.**

Sertésport használata után!

Gazdáink szives figyelmébe a legmelegebben ajánljuk az egész világon elterjedt páratlanul jó hatásának bizonyult **disznóvész elleni óv- és hízlalóport** mely sertéseknek fel épő vést s annak továbbterjedését meggátolja. Kiltűnő vegyi összetételénél fogva semcsak a külföle betegse- gekről óvja meg a sertéseket, hanem azoknak bizását a legna- gyobb mértékben előmozdítja; - mit számos ezrekre menő köszönet és hála nyilatkozatok eléggé igazolnak. Ára használati utasítással együtt: Egykilogrammos nagy csomagnak 1 kor. 90 fillér. 10 csomag megrendelésénél bérmentve küldi a **SZENT ISTVÁN GYÓGYSZERTÁR SOMOGY-SZILL.**

Sertésport használata után!

Gazdáink szives figyelmébe a legmelegebben ajánljuk az egész világon elterjedt páratlanul jó hatásának bizonyult **disznóvész elleni óv- és hízlalóport** mely sertéseknek fel épő vést s annak továbbterjedését meggátolja. Kiltűnő vegyi összetételénél fogva semcsak a külföle betegse- gekről óvja meg a sertéseket, hanem azoknak bizását a legna- gyobb mértékben előmozdítja; - mit számos ezrekre menő köszönet és hála nyilatkozatok eléggé igazolnak. Ára használati utasítással együtt: Egykilogrammos nagy csomagnak 1 kor. 90 fillér. 10 csomag megrendelésénél bérmentve küldi a **SZENT ISTVÁN GYÓGYSZERTÁR SOMOGY-SZILL.**

Sertésport használata után!

1905. ju

Déli Jég
 Alapított

AZ I

1. Pénztári
2. Hitelintéze
3. Bankutalv
4. Értékpapir
5. Künnlevős
6. Biztosít-tá

A későbbi év

A bizt

1. Részvényt
2. Tőke-tarta
3. Jég külön
4. Értékek a
5. Jégdíj-tart
6. Függő kár
7. Különböze
8. Előző évi
9. Forgalmi

1) Ezen
 416,886 kor
 2) 1,650

A Déli

Báró Podman

A bizto
 leggyorsabb
 Biztosít
 fogad és

S

„S

!!

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

Alapított 1894-ben a cs. kir. szab. Adriai biztosító-társulat védnöksége alatt.

Az intézet vagyoni állása 1904. évi december 31-én.

Biztosítéki alapok:		korona	fill.	korona	fill.
1. Pénztári állomány				7,883	18
2. Hitelintézetek és bankoknál rendelkezésre álló követelések				1,293,662	04
3. Bankutalványok				134,803	80
4. Értékpapírok a számadási év zartakor fennálló ar-folyam alapján (kimutatás szerint)		5,376,720			
hozza a folyó kamatok		27,430	40	5,404,150	40
5. Künnlevőségek vezér- és kerületi ügynökségeknél				531,735	79
6. Biztosító-társaságoknál fennálló számlakövetelések				464,431	90
				7,836,667	19
A későbbi években esedékes fizetendők összege				2,699,619	68

A biztosítási alapok elhelyezése:		korona	fill.	korona	fill.
1. Részvénytőke				3,000,000	—
2. Tőke-tartalékalap				386,128	06
3. Jég külön tartalék				1,150,000	—
4. Értékek arfolyamingadozási tartaléka				250,112	04
5. Jégdíj-tartalék				412,245	38
6. Lúzdíj-tartalék				1,060,740	04
7. Fügő károk tartaléka				429,490	37
8. Különböző hitelezők				296,986	36
9. Előző évi nyereség egyenleg-áthozat		25,956	35		
10. Forgalmi nyereség		825,058	09	851,014	44
				7,836,867	19

1) Ezen mérleg alapján történt átutalás folytán 416,886 korona 77 fillerre emelkedik.

2) 1,650,000 koronára emelkedik.

A Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

magyarországi osztálya:

Báró Podmaniczky Frigyes, Lichtenberger I., Frigyesi M.
intéző, vezérutkar, titkár.

A biztosítási díjak igen jutányosak és a felemerülő károk a leggyorsabban és le pontosabban térítettek meg.

Biztosítási ajánlatokat a legelőnyösebb feltételek mellett elfogad és közelebbi fevilágosításokat készségesen ad: a

Déli Jég- és Viszontbiztosító Társaság

magyarországi osztálya,

Budapest IV., Váci-utca 20.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyít és felüdit kezesség mellett.

E készülék gyógyít és felüdit kezesség mellett. E készülék gyógyít és felüdit kezesség mellett.

egyéb görösk, az étvágytalanság, a hideg kezek és labak, a csúz, kuszvény, ischias, bajában; influenzában s a vetejaro háttajásoknál; különösen idegbántalmaknál s a vetok rohamok gyomorgörösk s h. b. 80967. szám. járó almatlanság bajeában, a rendetlen verkerings bajeában s még sok más oly bajban, melynek a normalis orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szerszám. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időre, de állandó jótékony villamos áramot áradoztat szét a testben s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a leghaladatosabb övöszer az emberi szervezetet megrohán betegségek ellen. — Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az Irodámban lévő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálisan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők. — A kit legkésőbbben 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzt. A hol mar minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona.

Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

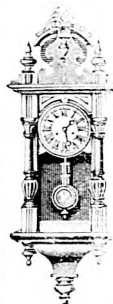
Kis készülék ára 4 korona.

Csak gyermekeknek és nagyon érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére

MÜLLER ALBERT Budapest,
Vadász-utca 42/Gy. (Kálmán-utca sarkán).

Ingaóra zenével

70 cm. magas, fényezett diófában, faragva mint a rajz itt mutatja, oránkint szép táncdarabot játszik magától. Szállítással együtt 6 frt 50 kr. Ugyanaz zeneszerkezet nélkül 4 frt 50 kr. rát és felet ha üt 5 frt. Uj harangütéssel 5 frt 50 kr. Nagy inga-órák 2 súlylyal 10 frt 50 kr. Nikkel vagy acél Strapa-Roskopf-órák 2 frt. Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Meg nem felelőért más árut vagy pénzt vissza! Utánvétellel szétküldi a

„Nagy óragyárhoz“

MAX BÖHNEL órás Bécsben IV. Margarethenstrasse 38
Az állambivatalnokok szállítója. Első és legrégebbi cég. Alapítva 1840. Kérjen Ön magyar árjegyzéket 1000 ábrával ingyen és bérmentve.

Schicht-Szappan

„SZARVAS“

vagy

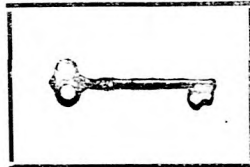
„KULCS“

J E G Y G Y E L.

legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a !!
!! „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!